

DRISMA

REVISTA IL·LUSTRADA D'ART I LITERATURA

Vol. II

Rambla Macià, 41

VILANOVA I GELTRÚ

Juny de 1932

Núm. XVI

“GRAN ACUEDUCTO, S. A.”

Vilanova - Sitges

**Companyia suministradora d'aigües potables per
a suministre d'aixeta d'alorament i COMPTADOR**

VOL ESTALVIAR?

**Posi un COMPTADOR
a casa seva i tindrà
aigua segons les
seves neces-
sitats.**

**Tenint
un COMPTA-
DOR consumirà
l'aigua que desitgi
amb molt d'estalvi.**

Despatx i oficines :

Rambla Francesc Macià, 42

Telèfon 115

Vilanova i Geltrú

Representant a Sitges :

Plaça Indústria, núm. 1

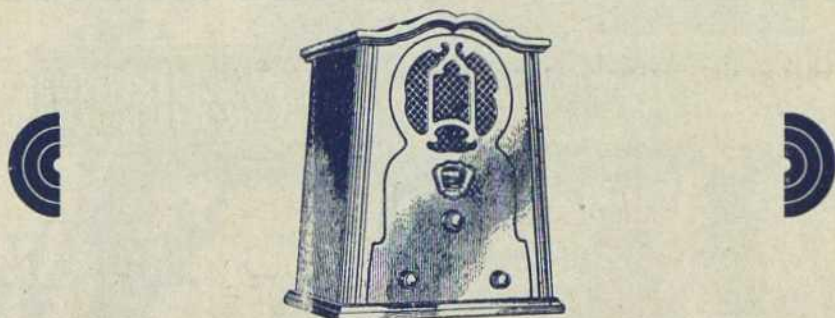
Telèfon 27

Sitges

Radio Exposició

Abans de comprar un aparell de Radio visiteu aquesta Exposició, on hi trobareu les millors marques i podreu gaudir d'una audició perfecta.

R. C. A. Radiolette

El R. C. A. RADIOLETTE és el major triomf d'economia i bon resultat que s'ha obtingut fins ara. Es un receptor *screen grid* del tipus de taula amb el circuit d'alta freqüència, de doble sincronització, en caixa de noguer.

Superette R. C. A.

Aquest petit superheterodí comprèn, a un preu reduït, totes les aventatges del més modern receptor de radio. Es d'una selectivitat demostrada pràcticament, un regulador de to, un circuit superheterodí i el Radiotron de supercontrol que elimina el brunzit d'oscil·lació i les interferències.

Representant: J. MUNTANER

Carrer Progrés, 27 (enfront carrer Mercè)

Vilanova i Geltrú

També hi trobareu les marques STEWART WARNER, STERLING, BRUNSWICK i

“Fábricas Marqués, S. A.”

=== **Filats i teixits de cotó** ===

Telèfon 68

VILANOVA I GELTRÚ

Fabricació d'articles

CRUSOS, BLANQUEJATS, de COLORS i TENYITS

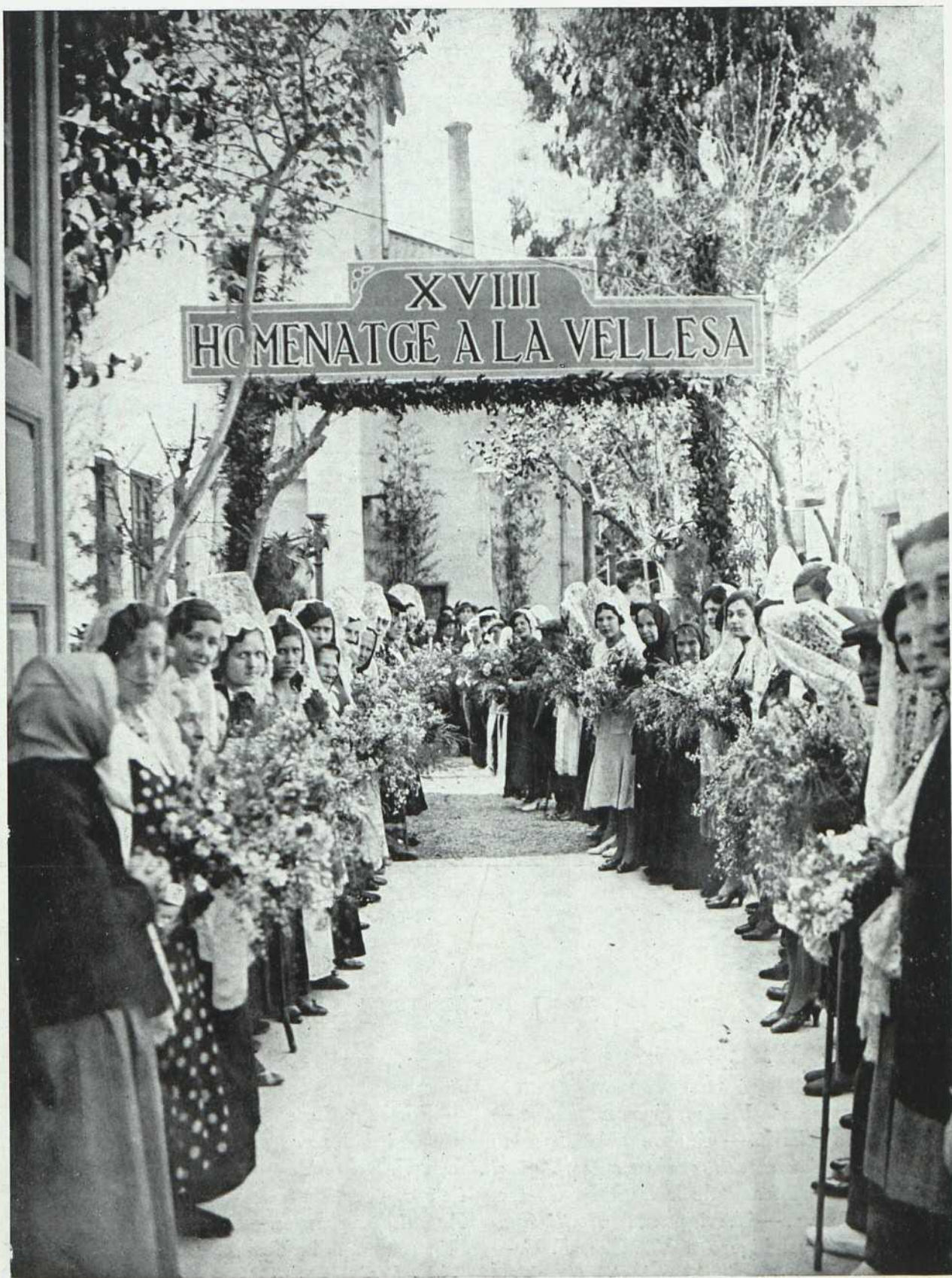

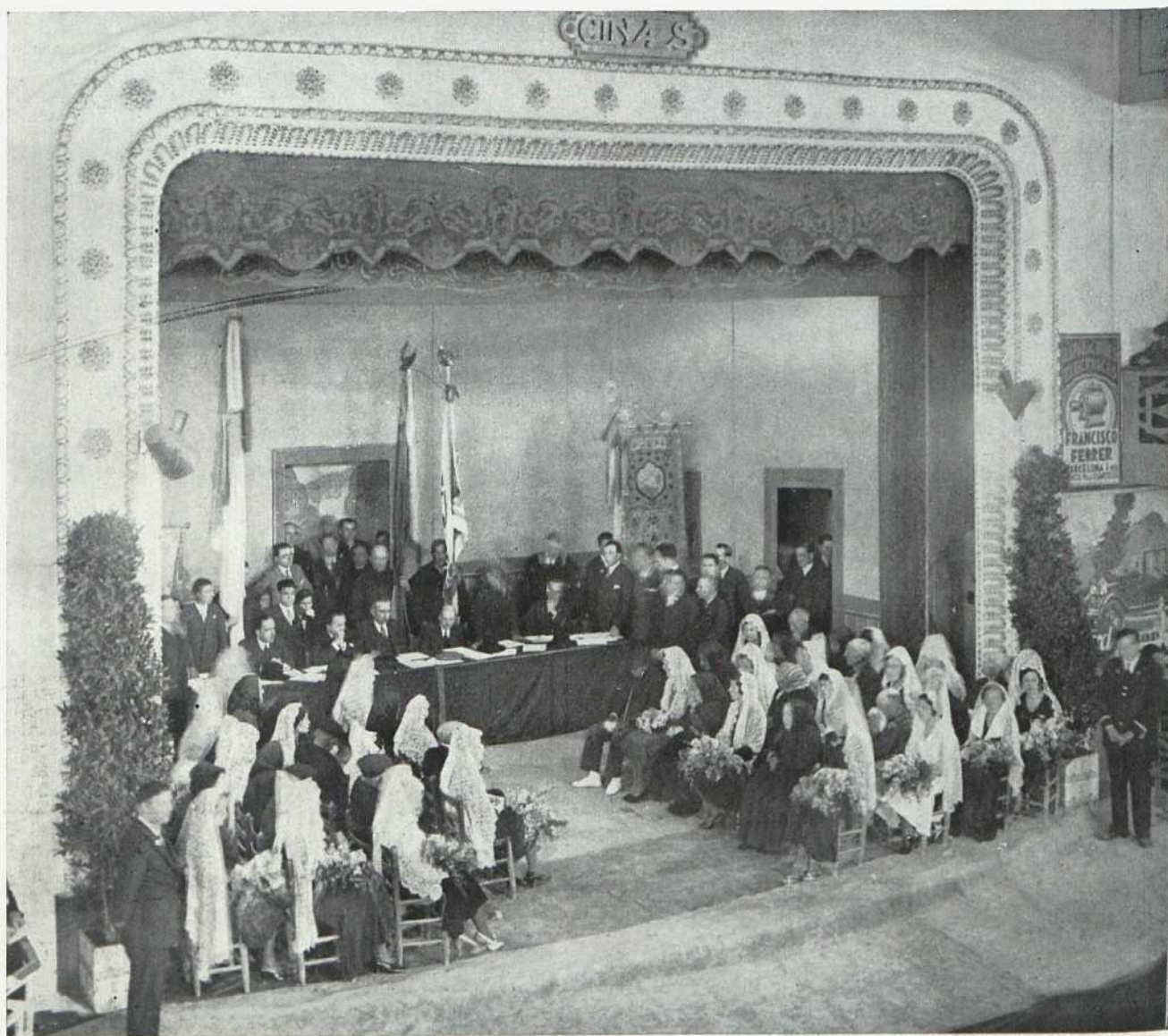
Dipòsit a Barcelona:

Diputació, 244

Telèfon 14301

XVIII
HOMENATGE A LA VELLESA

Un detall de la presidència de la festa d'Homenatge a la Vellesa celebrada al Teatre Bosc

SUMARI

TEXT

L'Homenatge a la Vellesa, *Francesc Casals*. — Ramon Casas i Carbó. — «Au Pingouin», *Nicolau Barquet*. — J. Canyes a la «Sala Parés», *Antoni Bajes*. — En el centenari de la mort de Goethe, *R. Ferrer i Parera*. — L'Avi (poesia), *Emili Guanyavens*. — Miquel Ligeró a Vilanova, *F. C.* — La dansa - Joan Magrinyà, *Sebastià Gasch*. — L'Avia (poesia), *Ignasi Iglesias*.

GRAVATS

Portada: Cartell premiat amb distinció honorífica en el Concurs de cartells simbòlics dels Homenatges a la Vellesa celebrat per la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis (tricromia), *Antoni Vila Arrufat*. — Onze fotografies del XVIII Homenatge a la Vellesa. — «Cavalls» (baix relleu), *J. Canyes*. — Miquel Ligeró (fotografia). — Joan Magrinyà (fotografia).

L'Homenatge a la Vellesa

per

Francesc CASALS

EN intentar parlar d'aquesta festa esplendent que fou el XVIII Homenatge a la Vellesa celebrat a la nostra vila sota els auspicis de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, no ens proposem pas de repetir un nou clíxè fotogràfic de la mateixa. Ens desplaú enormement, per una part, aquesta exactitud matemàtica dels cronistes que té infinitat de punts coincidents amb l'objectiu. Per l'altra, si aquest hagués estat el nostre propòsit, ens rellevaria gentilmente

de la feina aquest esplet de gràfics admirables que reproduïm.

A la sèrie de festes que, a iniciativa del senyor Moragas, president de la Caixa de Pensions, s'han vingut ininterrompudament celebrant per espai de divuit anys i que tenen per única finalitat l'enaltiment simbòlic de les testes platejades, Vilanova ha escrit també el seu nom al costat de les demés ciutats i viles de Catalunya que l'han precedida en aquest sentit, però que no l'han pas superada en

Un aspecte del dinar celebrat al Foment del Treball.

Els vellets i les padrines sortint de l'Ajuntament.

fervorosa i austera devoció a la Vellesa.

Tot el poble va sumar-se a la festa. Tanmateix, però, el gest edificant de les gràcils damiselles del nostre Orfeó Cossetània en demanar per a elles l'honor de poder acompanyar a les gentils companyes de l'Orfeó de Santa Llúcia, mancades de la gràcia de la llum, és digne d'ésser remarcad. També el Sol, volgué associar-se a la festa, lluint més encès que mai.

L'homenatge s'inicià a l'Ajuntament. Després es formà una inacabable processó cívica que resseguí les nostres vies principals, dirigint-se al Teatre Bosc. Allí era sumament difícil d'aconseguir encabir-s'hi. Tot estava atestat i fou molta la gent que tingué, a contracor, de quedar-se passejant per la Rambla.

Per bé que el teatre oferia un bell aspecte — un aspecte imponent —, la visió de l'escenari l'empetití considerablement. En un conubi admirable, la Joventut i la Vellesa es donaven les mans graciosament. Els solcs que els anys posaren en la faç dels vellets, que aquell dia tenien tots una espurna d'emoció als llavis i unes llàgrimes de joia al ulls, feien un contrast profund, no exempt d'una certa bellesa i molt a propòsit per a filosofar llargament sobre el tema, amb els rostres fins, delicadament alats, de les dametes que acceptaven l'ésser padrines de la festa i que tenien totes aquell dia una il·lusió espurnejant dins l'esperit. Cofades gentilment amb la mantellina blanca, d'una exemplar rancior catalanista, les senyoretes Maria Albert, Rosa Alemany,

Filomena Almirall, Maria Bertran, Josepa Bou, Josepa Clavell, Mercè Escofet, Ofèlia Ferrer, Concepció Gassó, Marina Gibert, Carme Ivern, Carme Mercadé, Montserrat Miró, Josepa Papiol, Marina Papiol, Maria Lluïsa Pedro, Consol Poch, Palmira Ramírez, Dolors Sansi, Primitiva Senties, Gertrudis Soler, Josepa Soler, Maria Subirana, Teresa Torras, Josepa Trius i Maria Lluïsa Vidal, tenien un encant nou i bell. Un encís que els ulls copsaren i que la ploma, ara, no sap descriure-ho.

Glosaren el significat d'aquestes festes enaltidores, el nostre batlle, el senyor Ventosa i Roig, diputat, el senyor Jose M.ª Boix, sots-director de la Caixa de Pensions, el senyor

Gassol, representant del President de la Generalitat, i finalment el senyor Moragas, president de la Caixa, iniciador, orientador i ferm propulsor d'aquestes festes que tenen en la seva finalitat un alt valor cívic, i un alt valor humà i són un inexcusable deure social. No voldríem parlar de la part espectacle perquè temem acostar-nos, malgrat la nostra innata aversió al mateix, al clixè literari. Per gentilesa i per justícia també a les simpàtiques ceguetes de l'Orfeó de Santa Llúcia no podem passar per alt, però, el fer constar la profunda emoció experimentada en escoltar les delicades cançonetes que executaren amb una justesa i precisió admirables. I testimoniar al seu mestre-director senyor Ildefons Barberà la nostra ad-

Les damiselles de l'Orfeó de Santa Llúcia en la seva visita a les asilades de la Casa d'Empar.

Un grup de padrines de la festa de l'Homenatge a la Vellesa que eren talment la simbolització de la poesia.

miració sincera per la lloable tasca de continuïtat que ve realitzant.

Acabat l'acte, les senyoretes cantaires manifestaren llur desig de que les portessin vora la mar, el qual fou immediatament complimentat. Era colpidor en extrem el bell espectacle de les ceguetes corrent pel sorral i parar-se de sobte per a escoltar atentament el soroll intermitent de les onades en besar la sorra.

Foren, potser, llavors els únics instants que la rialla, que en els seus llavis hi era sempre viva, talment una gràcia que Déu les hi atorgava en justa compensació d'haver-els-hi negat la de la vista, s'esvaï momentàniament. Després aquella dolça conformitat que no les deixa, i que deu ésser també una gràcia del cel, féu reflorir de nou els somriu-

res que fan veure aquells ulls mancats de llum, una mica més encesos d'il·lusió i d'esperança.

A continuació, la Caixa obsequià els invitats amb un dinar al saló severament senyoriu del Foment del Treball, al mateix temps que les damiselles de l'Orfeó de Santa Llúcia feien una protocolària visita a les asilades de la nostra Casa d'Empar, amb els quals actes s'acabà oficialment el XVIII Homenatge a la Vellesa, al que Vilanova hi aportà la fervorosa col·laboració del seu entusiasme endomasant les balconades i fent devota i respectuosa acatació a les simbòliques testes tenyides per la plata dels anys escolats que s'homenajaven. A tot el qual, PRISMA sent avui un justificat orgull d'adherir-s'hi ben efusivament.

Ramón Casas i Carbó

(5 gener 1866 - 29 febrer 1932)

NO ja per l'ascendència vilanovina (*) del prestigiós artista, sinó per la transcendència que representa a Catalunya el nom de Ramon Casas, pintor, PRISMA no pot negligir d'associar-se al condol per la seva mort.

La mort de Ramon Casas ens ha renovat l'estimació profunda pel seu art i ens ha evocat una pila de records. Casas representava un dels puntals més sòlids en el moviment artístic català.

Associat el seu nom amb el d'En Santiago Rusiñol, cal agrair la benefactora sotragada que, mercès a aquesta parella d'artistes va experimentar el medi artístic de casa nostra ara fa més de quatre dècades, fent decidir de bona hora l'evolució de l'art modern en una època de glacial i còmoda producció.

Representa els temps de *Pel & Ploma* (Casas i Miquel Utrillo), la revista més europeïtzant — 1899-1904 —, els temps dels *Quatre Gats*, l'escola, d'on sortiren els Mir, els Picasso, els Nonell, els Manolo...

Des de fa 42 anys, Casas i Rusiñol, amb l'escultor Clarassó, en recordança de la jove-nívola amistat a París, celebraven una exposició anyal a la Sala Parés. Els dos pintors hauran deixat la seva col·laboració al mateix temps. Fa, doncs, 42 anys que la pintura francesa, la pintura gris-perla parisenc, venia a trencar l'ensopiment d'ací — no sense fello-nes protestes — i a netejar les paletes dels betums i terres sòrdides. A ells es deu i a ningú més l'oportunitat mai prou agraïda de venir a casa nostra a obrir les finestres dels tallers, fent-hi entrar la llum i l'aire.

S'ha vingut dient massa sovint que Casas i Rusiñol portaven l'impressionisme francès a casa nostra. Ve a ésser això, però, ben bé no ho

és. Creiem que ells obriren el camí per a fer comprendre l'impressionisme, l'impressionisme exaltat de Claude Monet i de Pissarro. Carles Capdevila (*La Publicitat*, 2 de març 1932), toca molt bé aquest punt quan diu: «Ha estat un tòpic que tots l'hem repetit per un fenomen de mimetisme crític atribuir a Casas i Rusiñol la introducció de l'impressionisme a Catalunya. Avui ja es pot precisar amb més rigor l'aportació dels dos artistes al moviment pictòric català. Casas i Rossinyol introduïren la fórmula grisa derivada de la pintura realista de Manet. Pròpiament, doncs, el que introduïren fou un preimpressionisme, escola equivalent al naturalisme literari». Exacte: Casas anà de Carolus Duran a l'impressionisme més airejat, passant detingudament per l'Edouard Manet, el Manet de la pintura espanyola del XVII i XVIII.

Ramon Casas, gran artista i gran senyor, ha produït moltíssim. La seva galeria iconogràfica és vastíssima: uns vuit-cents retrats al carbó, dos-cents dels quals els donà al Museu de Barcelona. Un Jacques-Emile Blanche, podent-s'hi comparar, al seu costat es queda curt. En molts museus hi té pintures i també en moltes col·leccions privades, especialment als Estats Units.

La pintura de l'autor dels *ball de tarda*, dels *Moulin de la Galette*, dels *Faldellí rosa*, serà sempre estimable perquè no s'hi barregen mai elements extra-pictòrics. És el que podríem dir-ne pintura-pintura amb tota l'extensió de la paraula o, si voleu, emprant la frase ara tan en boga, pintura cent per cent.

(*) La família Carbó, de la mare de l'artista, era vilanovina.

"Au Pingouin"

Impressions de nit

per

Nicolas BARQUET

■ Al capvespre, al camp, les aus busquen els arbres per acollir-se a l'aixopluc de les seves branques.

A la nit, a ciutat, els noctàmbuls busquen els llocs oberts fins que despunta el sol, per acollir-se també al aixopluc del seu sostre.

■ L'arbre preferit per aquets ocellots nocturns que a grans bandades revolotegen pels carrers esblanqueïts per la lluna i els arcs voltaics, és el *Pingouin*.

■ Rambles. Carrer Escudillers. Damunt una porta, un cristall lluminós; pintat damunt el cristall, un pingouí que fuma rodejat de blocs de glaç; sota el dibuix unes lletres : *Au pingouin*.

■ *Au pingouin*. De la foscor de la nit, surt aquest nom radiant que és una invitació a tot el que passa. Quan la porta s'obre, de tant en tant, per a donar pas a algú, deixa escapar una bafarada de fum de tabac ros, exhalacions de perfums cars i música tocada amb sordina. Tot això barrejat es percep perfectament en un sol instant. La porta es tanca novament. El rètol segueix brillant : *Au pingouin*.

■ La clientela habitual al *Pingouin* es divideix en tres tandes : la que va allà a primeres hores de la nit; la que va a mitja nit i la que va a les darreres hores, quan comença

ja a matinejar. La primera tanda està composta de *touristes* i forasters que entren al local per curiositat i en surten defraudats en veure que allí no passa res absolutament d'extraordinari.

La segona tanda la formen els matrimonis i burgesos més o menys *bien* que a la sortida del teatre els agrada menjar alguna coseta al so d'una música agradable... encara que aquesta música brolli d'una gramola elèctrica.

La tercera tanda, la més interessant, està integrada per tota aquesta societat arbitrària i de bon humor — periodistes, literats, polítics, autors dramàtics, actors, *mondaines*, aristòcrates sense títol i milionaris sense milions — que han convertit el dia en nit i únicament veuen la llum del sol quan es retiren a descansar.

■ A la sortida dels *cabarets*, quan tots els cafès tanquen, quan tant sols resta obert algun restaurant d'última hora, el *Pingouin* s'il·lumina amb tota la potencialitat de les seves llumeneres i vibra, més alegre que mai, amb tota la força dels discs de *jazz* americà.

A la porta, el pingouí fumador, sempre radiant, sembla que convidi als vianants a posar-se sota la seva tutela i esbargir l'ensopiment... Els vianants — els escasos vianants de les matinades barcelonines — van entrant, un darrera l'altre com a iniciats en una secta estranya que es proposessin desgranar un llarg rosari de plaer.

■ Gairebé totes les nits, el poeta Sagarra distingeix amb la seva presència i l'encant de la seva conversació, el saló del *Pingouin*. Junt amb ell, Josep M.ª Planas, Marius Gifreda i Rossend Llates donen un to intel·lectual a la frivolitat de l'ambient. Josep M.ª Rossell, que a més de pintor és un perfecte home de món, acostuma també concórrer allà.

■ Emprò, a part dels *habitués*, nosaltres hem vist desfilar pel *Pingouin*, rodejats de rialles i de *cock-tails*, un gran nombre de personalitats artístiques; nosaltres, que des de la darrera tardor fins els començos de la present primavera, hem freqüentat el *Pingouin* amb una assiduitat fatal per la nostra butxaca i el nostre sistema nerviós.

■ Heus ací una sèrie de clixès de figures d'actualitat :

El mestre Guerrero, al que coneixèrem una nit acabat d'arribar de Bilbao i sortint a la matinada per Andalusia, obsequiant els amics amb xampany al *Pingouin*.

Acompanyats de l'actor Alarma, portàrem al *Pingouin* per primera vegada — després ha seguit anant-hi sol totes les nits — a l'as de la pantalla hispano-parlant, Roberto Rey.

També Rosita Moreno, a la que fórem presentats al Ritz pel galan jove Guitart, volgué provar els *cock-tails* del *Pingouin*; i una nit, mig d'incògnit, es deixà veure junt amb la seva mare, una de les dames més simpàtiques que hem trobat entre les acompanyants de *vedettes*.

Darrerament, el nostre amic, l'ex-boxador Tomàs Cola, que va portar a Barcelona el *metteur* cinematogràfic Rex Ingram i la *estrella* Alice Terry, va fer-los desfilar també per la *boîte de nuit* del carrer Escudillers.

■ Unes hores al *Pingouin* assentats enfront del rellotge :

A les X. Diluït en l'atmosfera — una atmosfera clara de gran sala acabada de ventilar — ensopiment i essència de roses pulveritzada. Damunt les taules, taces de cafè i alguna que altre copeta de licor. Cursileria en els consumidors i en la música. La gramola toca, amb una sonoritat de mandolina empalagosa, *I milioni d'Arlecchino*.

A les XI, a les XII, tot segueix gairebé igual. Les tacetes de cafè van desapareixent i augmenten les copes de licor. La gramola s'alegra un xic també. Música nord-americana : *Happy feet* i *Hot moments*.

De I a II el local pren un caire d'animació extraordinària... És la sortida dels teatres, dels cines, del circ, dels *matchs* de boxa... Emprò és una animació fictícia, de poca durada. Al mostrador comencen a aparèixer les copes llargues i esbeltes de *cock tail*. Damunt les taules, carn amb salses angleses i llagosta a l'americana. A la gramola segueix la música de Paul Whiteman.

De II a III el borgit va en decadència fins a les IV que s'anima de nou la cosa. Gent alegre. *Cock-tails* a dojo. Tabac ros i oriental que omple l'atmosfera d'un fum espès que es matisa del perfum que exhalen les *toilettes* de les dames. Les conversacions s'afinen fins prendre un aire de *causerie* agradableíssim : dues hores després, tots els concurrents que no eren amics, acabaren essent-ho.

La música s'afina també: tangos, cançonetes, *boulevardiers* tocadés a l'acordeó. L'alcohol i la música s'infiltra lleument en els ànims. Sordina a la gramola i al to de la conversa. Alguna parella es llença a ballar a l'encerat. La festa comença..... i durarà fins que les primeres clarors del dia naixent es transllueixin pels cristalls biselats de la vidriera.

J. Canyes a la "Sala Parés"

per

Antoni BAJES

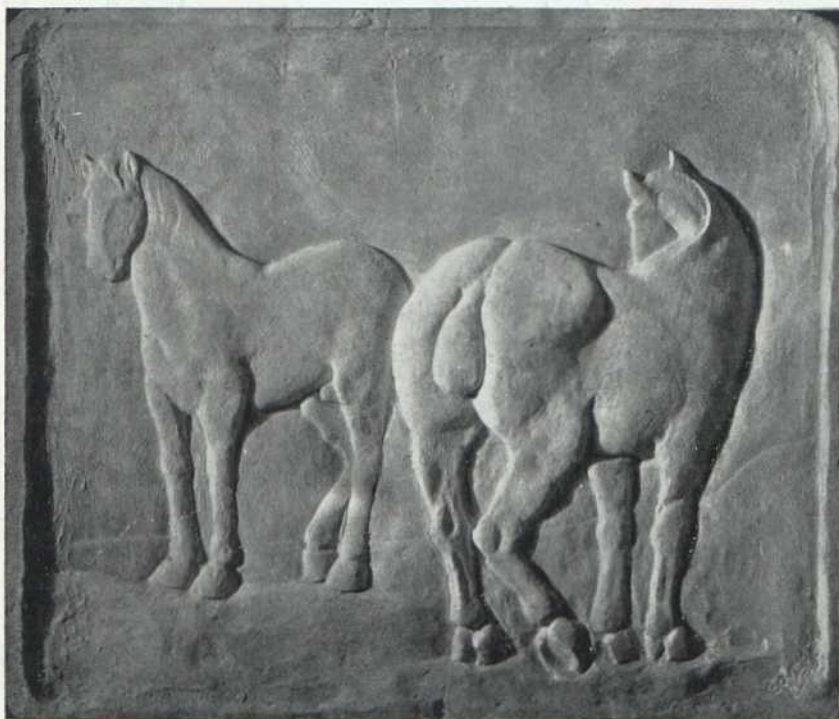
JOSEP Canyes, esperit inquiet, abstret de tot el que el volta per dedicar-se per complet al que dintre d'ell és viu, per ésser posseïdor d'una ànima temperalment artística, i que pren formes vives en totes les seves escultures i dibuïxos, ha exposat darrement a la «Sala Parés», de Barcelona, una vintena de manifestacions del seu art múltiple.

Canyes, per arribar a la plena cristallització del seu art—que unànimement ha reconegut tota la crítica intel·ligent barcelonina—ha tingut de salvar una sèrie inacabable de contratemps que intentaven entorpir el seu camí i, encara, mancat d'ajuda moral com es trobava, sabé, en una ocasió, redreçar-se virilment i no acceptar una col·laboració material que li sortia arran del seu viure de bohemí empedernit. Desconeixedor de tot academisme, i aneu a saber si per una rara paradoxa en això radica el seu valor més intrínsec, Canyes executa les seves escultures tal com les veu a través del prisma del seu esperit d'avançada, sense tenir necessitat de rebuscar efectes inútils.

Resseguint l'exposició veïrem, a més del baix relleu que reproduïm, una de les obres més reeixides de la mateixa, varis treballs fets al fang on l'artista, amb una

rara perfecció, ha sabut copsar-hi tota l'expressió rústega dels tipus muntanyencs i un deliciós caparronet de nen, esculpit al bronze, que és d'una elevada concepció artística.

Ens hem atrevit a escriure aquesta nota guiats per l'admiració que sentim per J. Canyes, aquell minyó barbamec que passà la seva adolescència en la nostra vila, àvid de copsar la bellesa en uns apunts primicers que mostrava, ple d'il·lusió, als qui foren els seus mestres i que el guiaren pel camí tortuós de l'art, els Ricart, Mir i Cabanyes, i que ara se'ns presenta tot un artista acabat, un artista que, com ha pogut escriure Domènec Guansé, «Basta veure-li els ulls per endevinar-ho».

"Cavalls", baix relleu de J. Canyes

Les damiselles de l'Orfeó Cossetània acompanyant les simpàtiques ceguetes de l'Orfeó de Santa Blúcia

En el centenari de la mort de Goethe

per

R. FERRER I PARERA

TAMBÉ amb unes paraules, que voldríem bastir de perfum amable, ens associem al ritme espiritual de la intel·lectualitat universal que actualment remembra el savi escriptor Joan Wolfgang Goethe, finat a Weimar l'any 1832, l'home dels treballs científics sobre la «teoria dels colors», la «metamòrfosi de les plantes» i de les «afinitats electives», car el seu estre imaginatiu, poderós, assolí en la literatura germànica tanta potencialitat, que aquelles activitats, igual que les polítiques com a Canceller de la Legió

i després per voluntat del Duc de Weimar, secretari d'Estat fins l'any 1828, quedaren secundàriament al marge de la personalitat del poeta.

Cerquem-lo en les aficions experimentals en l'humil casa pairal de Frankfort, investigant sobre Botànica del braç de l'agrònom Batty; trobem-lo estudiant a Leipzig, breçol dels primers assaigs reveladors de la seva intel·ligència perfectament selecta i equilibrada,

dotada de magnífiques concepcions, d'idees profundes d'un alt sentit humanista, que més tard l'havien de glorificar i perpetuar a Eberlein. Retrobem-lo en la seva confortable resi-

dència de Weimar, on escrigué la major part d'obres excelses impel·lit pel Duc Carles August, desinteressat protector i amic que li desbrossà el camí de possibles preocupacions de lluita que poguessin enterbolir aquella pensa co-bejosa de creacions precursoras de l'admiració mundial.

Si en els començaments de l'obra literària de Goethe s'hi esco-

laven les reminiscències d'influència francesa — llavors capdavantera — ben prompte — a ben segur que per inclinació deliberada — tornà el poeta representatiu del pensament i gust alemanys — i ja famós per la màgica del «Werther» — conegut per la novel·la del suïcidi romàntic, se li obriren totes les portalades de la Cort, essent sol·licitat amicalment l'home obsessiu de retrobar-se i conèixe's ell mateix, per tots els palatins, que li fan acatament.

Christgeschenk

Mein süßes Liebchen! Hier in Schachtelwänden
Gar mannigfalt geformte Süßigkeiten:
Die Früchte sind es heil'ger Weihnachtszeiten,
Gebackne nur, den Kindern auszuspenden!

Dir möcht'ich dann mit süßen Redewenden
Poetisch Zuckerbrot zum Fest bereiten;
Allein was soll's mit solchen Eitelkeiten?
Weg den Versuch, mit Schmeichelei zu blenden!

Doch giebt es noch ein Süßes, das vom Innern
Zum Innern spricht, geniessbar in der Ferne,
Das kann nur bis zu dir hinüber wehen.

Und fühlst du dann ein freundliches Erinnern,
Als blinkten froh dir wohlbekannte Sterne,
Wirst du die kleinste Gabe nicht verschmähen.

J. W. GOETHE

Esdevinguda l'unànime veneració, impulsada la seva inspiració per l'hèlix del seu geni creador, ja el nom de Goethe triomfant no troba obstacles, i desaferrant-se de la matèria, emprèn enlairat vol i, triomfador, traspassa les fronteres nacionals, escàpol del clos germànic, cobejós de l'universalitat que l'havia d'immortalitzar arreu.

El seu «Egmont» inspirà a Beethoven una de les més populars i belles musicalitzacions simfòniques, com Gounod adquirí celebritat inspirat pel seu «Faust», a l'igual que succeí amb en Berlioz i, últimament, amb Arrigo Boito, perquè totes les concepcions d'aquest poeta tenen el do de fondir-se simultàniament per les seves imatges amb el sentir dels que hi saben compenetrar-s'hi, com si es confirmés la dita «no hi ha home sense home» i on escrivim «home»

llegim-hi «artista». L'ambiciós Napoleó, fou també un dels més entusiastes admiradors de Goethe, les obres del qual fruïa sovint en els curts ocis, i quan el seu pas per l'Alemanya en plena lluita de potències, no encertà millor manera d'homenatjar-lo que despendre's de la pròpia creu de la Legió d'Honor i fixar-la per ses pròpies mans damunt el pit del poeta. Tal era la reverència de l'Emperador de la França per a l'escriptor

que, a disgust dels seus compatriotes cregué situar-se, per simpatia al progressiu poble francès, al marge de la lluita franc-alemanya.

Una de les característiques més remarcables de Goethe, és l'intens humanisme que palesà i sublimà, convivint en una societat tacada de plutocràcia, contraent noccs amb Cristiana Vulpius, l'inspiradora de Margari-deta, legitimant així antigues relacions nascudes simultàniament al parc de Weimar

—que l'autor reproduceix en les escenes del jardí del «Faust» —modesta i virginal obrera, si bé que més formosa i intel·ligent que les seves rivals Gretchen, de Frankfurt; Carlota Stein, Schönmann i Annette Shonkopf; la qual ocasionà la violenta ruptura amb la dispesera de Leipzig en la primavera del 1768. De tal unió n'esdevingué l'únic fill, August, que morí jove.

Present de Nadal (J. W. GOETHE)

Ma dolça aimia! Ací en la caixa hi ha
del sant Nadal les fruites diferents,
en bonics dolços fetes confitar
tan sols per a delícia dels nens.

Talment podria amb dolços mots galans
d'un poètic pastís fer-te el present;
mes què en treuria amb vanitats semblants?
No vull amb lloes encegar ta ment.

Hi ha, prò, quelcom dolcíssim que el meu cor
diu al teu, des de lluny, amb vius anhels,
quelcom que sols a tu pot arribar;

I et fa reviure un amistós record
sota el somris amable dels estels:
tan lleu present no el pots pas refusar.

J. A. R. F. Trad.

Nombrosa és la producció d'obres remarcables que deixà Goethe, cap de les quals, però, necessitaren amb tot i el seu intrínsec valer de la preparació i meditació del «Faust», on hi trobem les veres característiques del tipus germànic gens repentista ni fàcil, que pensa indecís i rumia sense presses, temps i més temps, abans de llençar-se a la ventura, atemorit al juí de la crítica i el ridícol. Cal assabentar que el gran poeta bosquejà el seu fan-

tàstic drama cabdal a l'any 1773 i l'anà dir amb els que li regategen aquella ciència. construint i modelant amb constància franciscana, i set anys després ja s'atreu a publicar-ne un fragment de la meitat de la primera part i no el deixà per acabat del tot fins arribat l'últim any de tan preuada existència. Ses despulles meixerren honors de semideu ans d'ésser enterades al mateix lloc de les del seu amic Schiller.

Hi ha qui ha discutit a Goethe com filòsof, cosa que nosaltres no ens proposem escatir, si bé declarem no coinci-

Presumpció

(J. W. GOETHE)

D'ací d'allà onejava la cortina de casa ma veïna;
sens dubte ella espiava
si jo en ma llar restava.

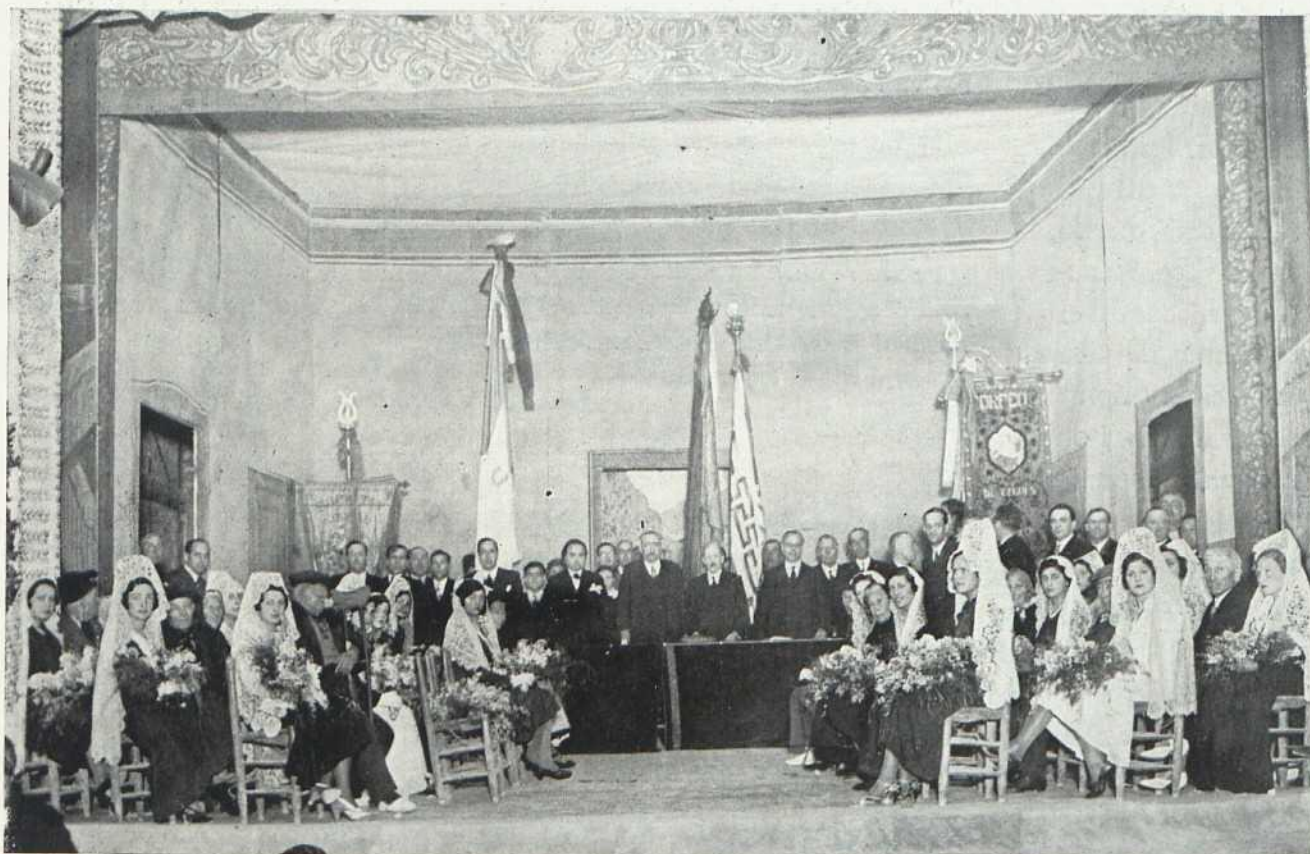
I si l'enuig de gelosia
que em durà tot el dia,
com sol adés i ara,
mon cor garfia encara.

Mes no em donà eix consol
ma formosa veïna.
Vaig mirar... i era, ai las! que el ventijol
jugava amb la cortina.

J. A. R. F. Trad.

L'última jornada preguntà si era aquell dia el dia 22 de març, preveient el bon temps que podria perllongar-li la vida, il·lusió que passà pel seu lúcid pensament com la flor que es tanca quan el sol la deixa.

No en va expirar demanant aquella llum solejada de l'Itàlia per a ell de tant enyor: «Llum!, més llum!», paraules pòstumes, lapidàries, que piadosament acollides per l'història, no han deixat d'ésser comentades pels seus biògrafs.

Els bomenafjats, autoritats i padrines presidint l'acte de repartició de llibretes al Teatre Bosc.

Aspecte general del públic, en el Teatre Bosc, durant la festa d'Homenatge a la Vellesa.

L'Avi

*Al raig escàs que el sol d'hivern envia,
segut fora el portal de la masia,
va un vell barbotejant :
— Què hi faig al món, si ja per res serveixo?...
Per donâ un pas, Déu sap el que pateixo...
Després... casat el gran... —*

*De cop, son fill, tocant-lo per darrera
— Pare! — li diu amb cara riallera —
Un noi!... Tot ha anat bé! —
I el vell, anant-se alçant, amb veu commosa :
— Encara puc ser bo p'alguna cosa...
Anem... Jo el bressaré.*

Emili GUANYAVENS

Miquel Ligeró a Vilanova

per

F. C.

AMB Miquel Ligeró són dos els estels cinematogràfics que han visitat la nostra vila. Inicià el torn Josep Alcàntara, aquell xicot jove, simpàtic, amb un bagatge copiosíssim d'il·lusions... Ara ha estat Miquel Ligeró qui ens ha fet aquest immerescut honor. Després qui sap... Potser el somriure dinàmic d'un Douglas Fairbanks. Potser la gràcia alada d'una Anita Page. Potser l'esbeltesa intrigant d'una Greta Garbo o una Marlene Dietrich.....

Miquel Ligeró és un xicot assenyat. Ha passat la trentena i parlant amb ell s'endevina tot seguit que ha posat, tot corrent món, molta experiència. Tanmateix, però, és un *gentleman* impecable i si algun defecte li notàrem és el d'aturdir-vos amb tantes d'atencions com us fa objecte.

Nosaltres el saludarem en una sessió de cinema al Teatre Artesà. En la blancor de la tela les imatges de *Tabú* prenen formes vives i els sons del film us transportaven idealísticament a les illes paradisiàques de la Polinèsia tropical.

El que s'hagi entretingut en llegir i rellegir tot el seguit de facècies que s'han escrit a l'entorn del viure bohemí d'Hollywood, la ciutat embolcallada en un prestigi de llums rutilants i cascades de xampany, de palaus principescos i orgies desenfrenades, i tingui ocasió de poder parlar amb Miquel Ligeró, les seves conviccions per més arrelades que estiguin sofriran una tremenda revolcada. A Miquel Ligeró la llum, aquesta eterna llum artificial d'Hollywood, no l'ha cegat com a tantes i tantes pa-

pallones incautes que giravoltant al seu entorn s'hi han cremat les ales daurades.

Miquel Ligeró no ha volgut repetir aquella gesta romàntica d'anar allí sense tenir d'antuvi la seguretat d'un sou prefixat o una llar acollidora. I no és pas que es trobés mancat d'apetituts. Es que tampoc li mancava el coneixement necessari per a sentir-se, passada la primera joventut i en ple segle xx, un nou mosqueter vuitcentista.

Treballava Ligeró en el Teatre Infanta

Isabel de Madrid quan fou requerit per anar a Joinville a filmar vàries pel·lícules per compte de la casa Paramount. Aquestes foren :

Doña Mentiras, Las vacaciones del diablo, Salga de la cocina, Sombras de circo i Su noche de bodas.

Després es traslladà a Hollywood on impressionà en els estudis de la «Fox Film Corporation» els films que segueixen :

Hay que casar al Príncipe, Conoces a tu mujer?, La ley del harem, Eran trece, i dues encara per posar-hi títol.

Moltes d'aquestes cintes les havem vistes en les nostres teles. Les que no, pocs seran els nostres aficionats cinematogràfics que hau-

ran deixat de fer-ho a les sales de cinema barcelonines.

Totes plegades li han valgut a Miquel Ligeró aquest justificat prestigi de què gaudeix en els medis cinematogràfics.

De la seva estada a Vilanova poca cosa en podem dir. Modest en extrem, no féu abús de publicitat de la seva visita i, molt delicadament per cert, refusà el projecte d'una sessió de cinema en el seu honor que el senyor Santiago Crespi, representant de l'empresa Cinaes a la nostra vila tenia el propòsit de celebrar. Amb tot, no pogué escapar a l'entusiasme popular que li féu present la seva admiració sincera i afectuosa.

El públic assistent a l'Homenatge a la Velleja adreçant-se al Teatre Bosc.

La Dansa

Joan Magrinyà

per

Sebastià GASCÓ

JOAN Magrinyà? De qui es tracta?...» preguntaran molts. Doncs bé : Joan Magrinyà és un ballarí de Vilanova, un gran ballarí que, de no existir el casolanisme insubornable del caràcter català, avui seria tan cèlebre com un Serge Lifar, per exemple. Diaghilew, en efecte, de pas per Barcelona, se'l volia emportar amb la seva companyia. I n'ha rebut moltes més de proporcions magnífiques... Però tot això ja ho veurem més avall.

La curta història de Joan Magrinyà és una sèrie ininterrompuda d'èxits brillants. En 1922, comença a estudiar sota les ordres d'En Llongueres. Aleshores encara es creia en la dansa dita rítmica o plàstica, convertint allò que és estricta preparació en dansa a l'abast de tot-hom, l'única responsable de la qual era la bàrbarament genial Isadora Duncan que, en menysprear olímpicament la disciplina tradicional de l'escola, llençà la dansa a la voracitat de totes les senyoretes de casa bona. Però aviat havien de venir els Ballets Russos a Barcelona. 1924. Magrinyà coneix els homes de Diaghilew. Els tracta. Estudia llargament sota llur direcció. I els russos l'obliguen a passar per l'adreçador, l'acostumen a l'entrenament brutal que cal per a triomfar en un ofici més dur que el de boxador o de pícapedrèr. Aquells russos, relegats per l'excessivament genial Diaghilew a l'ínfima categoria de mímics o d'acròbates, eren, malgrat tot, ballarins profundament clàssics, posseïen a fons totes les virtuts de l'escola. I, els ballets havent

abandonat Barcelona, Magrinyà continuà el seu entrenament duríssim.

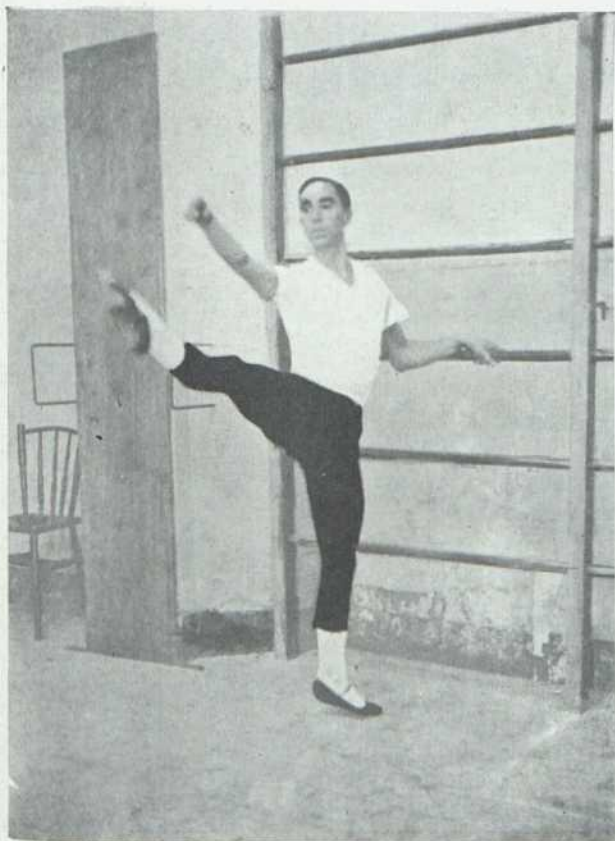
En 1925, actua l'Opera Russa al Liceu. Wassilief hi munta la coreografia. I el nostre dansari es va perfeccionant al costat d'ell. En el mes de maig del mateix any, tornen els Ballets Russos. Nou contacte, nous estudis. I en 1926, Llongueres munta els ballets del *Burgès gentilhomme*, posat en escena per Adrià Gual. Magrinyà fa amb èxit la seva primera aparició pública. Un mes més tard debuta al Liceu amb el *Príncep Igor*, simple ballarí de conjunt. Però pocs dies després, per indicació de Wassilief, ja actua ell tot sol en *La nit de maig*. Un crític diu que, al costat d'aquells ballarins tan russos, Magrinyà és el que queda més rus de tots. I arribem a 1927. Tornen els Ballets Russos. Serge de Diaghilew se'l vol emportar. Però una llar confortable... la família... I Magrinyà deixa passar de llarg la gran ocasió. Aviat havia de presentar-se-li una nova *chance*. Fou en 1928. L'eco dels èxits del jove artista travessa les fronteres. Arriba a París. A l'Argentina, algú li parla elogiosament de Magrinyà. I aquest rep una carta de Mekel, l'empresari de la gran dansarina, proposant-li de treballar amb ella. Ell, negligent, ni es dona la pena de contestar. Però un bon dia l'Antònia Mercè arriba a Barcelona, per a reclutar gent. Fa anar En Magrinyà al Ritz. Està organitzant la *troupe* i no té cap ballarí clàssic. Li ofereix mil pessetes al mes. Romanticisme al Laberint. I a la festa de la Moda i de la Dansa de la Setmana

Hotelera de l'Exposició. I en 1931, és el primer ballarí del Liceu, fent parella amb la Salazar...

Joan Magrinyà és un alt exemple de vocació, de tenacitat, de força de voluntat. Cal posar el seu cas sota el signe de l'entusiasme. Sense cap perspectiva brillant, sense projectes futurs a realitzar, fa més de deu anys que es sotmet a una preparació duríssima, que s'entrena com un presidiari tres i quatre hores diàries. Aquests darrers dies, hem presenciat els seus entrenaments. L'hem vist treballar amb una fe impressionant, entrenar-se amb una convicció admirable en el Studio Athena, un dels locals d'assaig millors de Barcelona. L'hem vist perfeccionar un *bolero liso* popular de tres cobles amb el mestre Coronas, el que fou gran ballarí i que avui és un dels millors professors de ball espanyol clàssic.

Hem comprès amb més claredat que mai que una dansa és un veritable rellotge que es pot desmuntar peça per peça — pas per pas — però que cal tornar a muntar amb un rigor absolut. *Bien ligadito!* — com cridava el mestre Coronas a Magrinyà. Encadenament perfecte de passos del qual Magrinyà és un veritable mestre.

Però no ens precipitem. Ja parlarem aviat del seu art. El dia 31 del corrent, en efecte, donarà un concert de dansa a l'Urquinaona, que s'anuncia com un gran esdeveniment coreogràfic. *Vals* de Brahms, *Hopak* de Musorgsky, *Petrutxka* d'Strawinsky, *Dansa de la por* i *Dansa del moliner* de Falla, *Polka de l'equilibrista* de Blancafort, *Ritmes* de Labroca, *Dansa catalana* de Juli Pons... Decorats i vestits de Grau Sala, vestits d'Evarist Mora... Ja en parlarem llargament.

Treball, a la barra, de Magrinyà

Ens complaem, per tractar-se d'un vilanoví i un bon amic nostre, a reproduir l'interessant article de Sebastià Gasch, publicat a *Mirador*, parlant de Joan Magrinyà. Al mateix temps és per a nosaltres sumament agradable el fer-nos ressó del grandios èxit obtingut pel geni de la dansa catalana en la sessió de gran gala donada al Cinema Urquinaona de Barcelona, i de la qual Gasch fa menció en el seu article.

L'Àvia

*El sol, amb els ocells, se'n va a la posta,
dient adéu al dia.*

*L'àvia, aclucant els ulls, entresunyada,
com el trist gira-sol el cap inclina.*

*Amb el cor ple d'amor i de tendreses
per tots aquells que estima,
s'asseu en un recó, passa el rosari,
i al misteri primer queda adormida.*

*I dormint dolçament, com una nena,
somnia que somia,
retornant a l'edat que ella era noia,
i arrapant-se, entre somnis, a la vida.*

Ignasi IGLESIAS

La manifestació cívica, presidida per les autoritats, passant per la Rambla Macià

Uralita, S. A.

Planxa ondulada Canaleta - Planxa per a
revestiments i sostres - Dipòsits - Tubs - Xemeneies
Canalons - Cartró cuiró - Revestiments decoratius
DEKOR - Produccions artístiques LENA, etc.

■ TUBS URALITA ■

PER A CONDUCCIONS FORÇADES, EN DIÀMETRES DE
50 A 1.000 m/m I TIMBRATGE DE 5 A 20 ATMOSFERES

Per a pressupostos, catàlegs, referències, certificats i informacions,

URALITA, S. A.

BARCELONA
Passeig de Colom, 1

MADRID
Plaça de les Saleses, 10

300 SUCURSALS I AGÈNCIES

Agència-dipòsit per a la comarca :

MAGATZEMS DE JAUME PUIG BENASACH

Carrer Forn del Vidre, 5 :-: Telèfon 147 :-: Vilanova i Geltrú

BAR

«Las Palmeras»
de PAU PONS

Especialitat
en guisats a la marinera.
SERVEI ESMERAT.

Platja, 55 :-: Telèfon 185
VILANOVA I GELTRÚ

Taller de
reparacions d'automòbils
i mecàniques en general de

JOSEP MIR

Especialitat en els cotxes Chevrolet,
Ford i Citröen :-: Soldadura a
l'autògena :-: Engrasse a pres-
sió :-: Reparació i càrrega de
bateries :-: :-: :-: :-:

Carretera de Cubelles, 6 - Tel. 27
VILANOVA I GELTRÚ

Anís EL MONAGUILLO

Elaborat per **Pere Giró**

Demaneu-lo en cafès i bars

Autocamió Ferran

**Antiga i acreditada agència de transports generals
per autocamions de Josep Ferran Morera**

Servei diari de Vilanova a Barcelona i viceversa per a tota classe de mercaderies.

Especialitat en el transport de mobles i pianos i en canvis de domicili. — Personal pràctic i actiu per a tota classe de transports i encàrrecs. — Aquesta agència és la més antiga en transports per carretera.

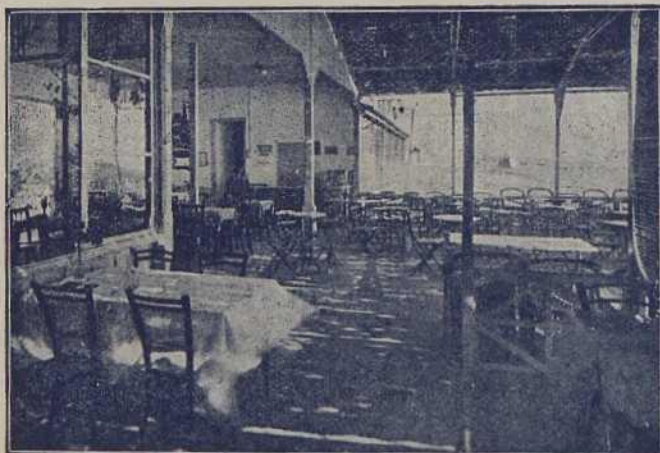
Domicili i agència central
a Vilanova i Geltrú: **Carrer Barcelona, 1 :: Telèfon 97**

Sucursal per a rebre encàrrecs: Josep Juncosa (a) «Baró», Plaça del Dr. Robert (abans Verdura, núm. 16.

Agències a Barcelona: Carrer Claris, 66 (cantonada Aragó). Telèfon 70456. — Carrer Lluís Pío, 5. Telèfon 13483. — Plaça del Born, 13. Telèfon 13354.

Servei de seguretat, confiança i activitat.

Preus econòmics

BALNEARI

Ribes Roges

Vilanova i Geltrú

La millor platja del Mediterrani

Gran Bar-Cafè, amb begudes de les millors marques.—Especialitat en coberts i servei extraordinari a la carta.—Coberts especials a 6 pessetes: tres plats a escollir de la carta.—Acurat servei de gelats de totes classes. — Banyes de pila i onatge. — Preus econòmics.—Tots els dies, ball de 7 a 9 del vespre i de 11 a 1 de la nit.

Nova Direcció

Telèfon 86

Fàbrica
de Perfumeria

"Mireya"

Vendes a l'engròs
i al detall

Havana, 3 Vilanova i Geltrú

Automòbils i accessoris
Reparacions mecàniques
Pintura Nitro-Celulosa

**Tallers
Caba**

11 Setembre

Telèfon 127

MATERIALES HIDRÁULICOS

GRIFFI, S. A.

Capital social: 6.000.000 de ptes.

Fabricació exclusiva de ciments blancs

**Degut a la reorganització dels seus serveis tècnics,
garanteix les característiques següents:**

Ciment PORTLAND BLANC (per a la fabricació de pedra artificial, etc.)—
Resistències molt properes a les del super-ciment. **Fraguat lent.**
Absència d'expansió.

Ciment BLANC NATURAL (per a la fabricació de mosaics). — Resistències
superiors a les dels seus similars nacionals i estrangers. Fraguat lent. Absèn-
cia d'expansió. **Facilitat en el treball. Uniformitat absoluta.**

Ciment BLANC ESPECIAL (per a treballs generals de presentació i respon-
sabilitat). — Resistències comparables a les dels millors
ciments Portland grisos.

Agents de venda a tot Espanya i a:

Marsella
Londres
Génova (Itàlia)
Ancona »
Bari »
Havana
Buenos Aires

Lisboa
Oporto
Montevideo
New-York
Montreal (Canadá)
Orán (Argelia)
Tetuán (Marroc)

Casablanca (Marroc francès)
Alexandria (Egipte)
Santa Cruz de Tenerife
Las Palmas
Lima (Perú)
México
San Juan (Puerto Rico)

Sub-agents a totes les Repúbliques Sud-americanes